

WALDEMAR MOSKA*

OWIDIUSZ MOSKA**

ORGANIZACYJNE ASPEKTY STOSUNKÓW
MIĘDZYNARODOWYCH W TURYSTYCE
NA PRZYKŁADZIE AKTYWNOŚCI WIETNAMU
W STOWARZYSZENIU NARODÓW
AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ ASEAN

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej zostało powołane 8 sierpnia 1967 r. Przystąpiły do niego: Indonezja, Malezja, Filipiny, Singapur i Tajlandia. W późniejszym okresie członkami ASEAN stały się: Brunei Darussalam (1984), Wietnam (1995), Laos i Mianma (1997) oraz Kambodża (1999)¹.

ASEAN zintensyfikowało aktywność w latach 70. XX wieku. W 1976 r. na indonezyjskiej wyspie Jawa odbyła się pierwsza konwencja Stowarzyszenia, a w 1978 r. w Brukseli doszło do spotkania z przedstawicielami Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej na poziomie ministerialnym. Jednak największy wzrost aktywności ASEAN nastąpił w latach 90. W 1994 r. utworzono Forum Regionalne ASEAN (ASEAN Regional Forum – ARF) zajmujące się kwestiami bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku. Do organizacji zaproszono: Australię, Chiny, Federację Rosyjską, Gwineę, Indie, Japonię, Kanadę, Koreę Południową, Koreę Północną, Mongolię, Nową Zelandię, Pakistan, Papuę Nową Gwineę, Stany Zjednoczone i Unię Europejską. W 1997 r. odbyło się pierwsze partnerskie spotkanie ASEAN z państwami Azji Wschodniej: Chinami, Japonią i Koreą Południową. Przelomowym wydarzeniem stał się tzw. Akcyjny Plan Hanoi, 34-punktowa deklaracja z 1998 r., która zakładała rozwój gospodarki wolnorynkowej w regionie Azji Południowo-Wschodniej². Po spotkaniu krajów ASEAN Plus Three, które odbyło się 6 maja 2000 r. w Chiang Mai³, została zapoczątkowana Inicjatywa Chiang Mai (Chiang Mai Initiative), z udziałem

---

DOI: 10.4467/23538724GS.22.029.16145

* ORCID: 0000-0002-7177-8376

** ORCID: 0000-0003-3446-5191

¹ Association of Southeast Asian Nations, <https://asean.org/about-us/> (dostęp: 3.04.2022).

² Global Business Knowledge, <https://globaledge.msu.edu/trade-blocs/asean/history> (dostęp: 3.04.2022).

³ Chiang Mai – miasto w północnej części Tajlandii.

państw ASEAN oraz Chin, Japonii i Korei Południowej, która miała zapobiec skutkom kryzysu finansowego z 1997 r.⁴

Kolejne lata przyniosły rozszerzenie współpracy ASEAN z Chinami, co spowodowało etapowe wdrożenie wolnego handlu w latach 2002–2015 oraz zniesienie cła na 90% wszystkich towarów od 2010 r. (w przypadku Wietnamu, Laosu, Kambodży i Mianmy regulacja zaczęła obowiązywać od 2015 r.). Następne państwa zaczęły dołączać do tej współpracy, począwszy od 2005 r., kiedy to w ramach „ASEAN Plus Six” deklaracje takie złożyły także: Japonia, Korea Południowa, Indie, Australia i Nowa Zelandia.

Pandemia COVID-19 spowodowała osłabienie aktywności ASEAN w okresie 2020–2021, przynosząc znaczne straty dla gospodarek krajów Azji Południowo-Wschodniej. Otwarcie dostępu do państw tego regionu stało się zauważalne w roku 2022, kiedy ASEAN ogłosił rok młodzieży regionu. W Phnom Penh 22 lutego br. zainaugurowano projekt „Addressing Challenges Together”, mający na celu wspólne rozwijanie możliwości i umiejętności cyfrowych młodzieży⁵.

Od momentu powstania ASEAN jedną z pięciu kluczowych dziedzin aktywności była turystyka, czego wyrazem stało się powołanie Komitetu ds. Handlu i Turystyki w 1977 r. i zorganizowanie w 1981 r. Forum Turystyki Azji Południowo-Wschodniej. W następnych latach liderzy turystyki w państwach ASEAN i państwach z nimi współpracujących podejmowali wiele wspólnych inicjatyw, uzgadniając również generalne założenia rozwoju turystycznego regionu. Należały do nich m.in.: Forum dla Wszechstronnego Rozwoju Indochin z inicjatywy Japonii w roku 1993, z udziałem Kambodży, Laosu, Mjanmy, Tajlandii i Wietnamu (Forum for Comprehensive Development in Indochina), mające sprzyjać rozwojowi infrastruktury i turystyki; utworzenie sektorowego organu ds. zarządzania turystyką w roku 1997; deklaracja wspólnej promocji turystyki (1998 r., Cebu City, Filipiny); umowa o rozwoju prywatnego sektora turystyki we wszystkich państwach ASEAN (Phnom Penh, Kambodża, 2002 r.); pięciostronna gospodarcza strategia współpracy (Wietnam, Kambodża, Laos, Tajlandia i Mjanma), koncentrująca się na inwestycjach i promocji handlu, rozwoju transportu i turystyki (Vientiane, Laos, 2003 r.)⁶.

---

⁴ *The Chiang Mai Initiative Multilateralization: Origin, Development and Outlook*, „ADB Working Paper”, July 2010, no. 230, s. 5.

⁵ *ASEAN youth 2022 – ASEAN declares 2022 as the Year of ASEAN Youth*, 23.02.2022, <https://asean.org/aseanyouth2022-asean-declares-2022-as-the-year-of-asean-youth/> (dostęp: 16.04.2022); *ASEAN Tourism Forum 2022 officially launched*, „Khmer Times”, 19.01.2022.

⁶ *ASEAN Tourism Sector*, <https://asean.org/our-communities/economic-community/asean-tourism-sector/> (dostęp: 16.04.2022); M. Pietrasiak, *ASEAN-6 i ASEAN-4: problemy na drodze do integracji regionu Azji Południowo-Wschodniej*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2008, nr 13, s. 42.

Rys. 1. Struktura marketingu turystycznego ASEAN na lata 2017–2020

Źródło: ASEAN Tourism Marketing Strategy 2017–2020, ASEAN Secretariat, Jakarta, September 2017, s. 5.

Dążąc do ukształtowania się pozycji lidera azjatyckiej turystyki, w celu trafniejszego doboru narzędzi promocyjnych dokonywano także oceny ich jakości⁷. Z tego względu opracowano strategiczne uwarunkowania strukturalne marketingu turystycznego, co zaprezentowano na rysunku 1.

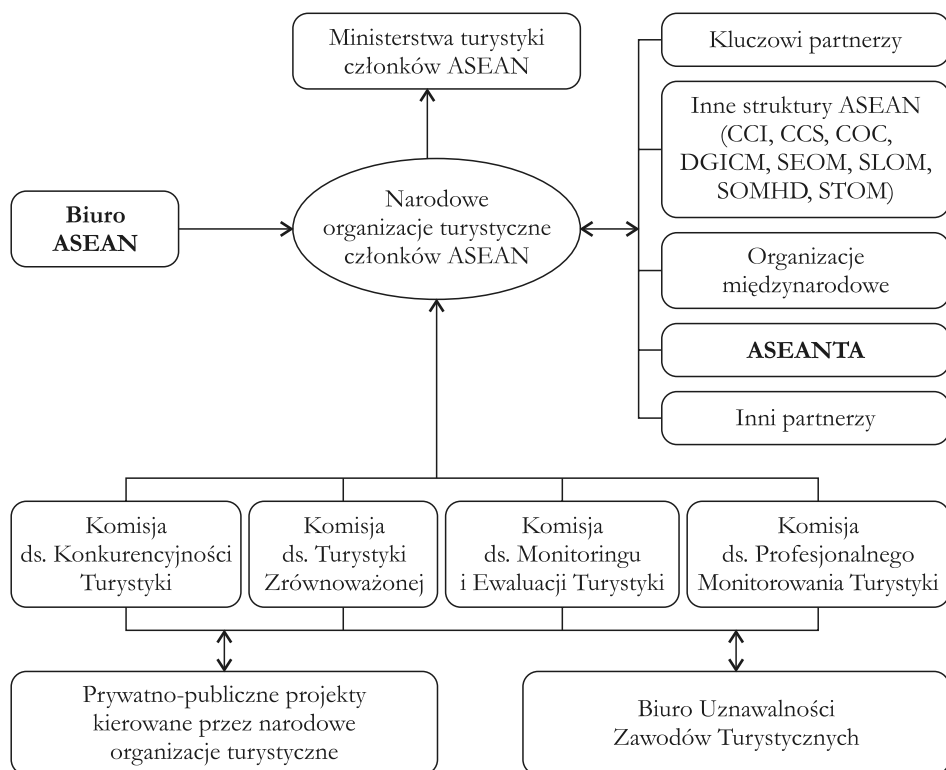
W związku z aktywnością turystyczną ASEAN od 1971 r. aktualne stało się określenie ASEANTA, sformalizowane jako ASEAN Tourism Association⁸. Umieszczenie tej organizacji w strukturze oddziaływania ASEAN zaprezentowano na rysunku 2. W drugiej dekadzie XXI wieku wśród decydentów ASEAN coraz częściej zaczęła się pojawiać narracja o kluczowej roli turystyki w gospodarce krajów Azji Południowo-Wschodniej⁹.

Wietnam, jako byłe francuskie terytorium kolonialne, po częściowym odzyskaniu niepodległości proklamowanym przez Ho Chi Minha w roku 1945, przejawiał

⁷ A. Nugroho, J. Sihite, *ASEAN Tourism Destination: A Strategic Plan*, „European Research Studies Journal” 2018, vol. 21, issue 3, s. 293–298.

⁸ H.Q. Thang, *Tourism with the Integration and Development of Vietnam–Southeast Asia*, „International Relations and Diplomacy”, March 2018, vol. 6, no. 3, s. 188.

⁹ A. Kaliński, *10 państw Azji otwiera wspólny, ogromny rynek*, obserwatorfinansowy.pl, 5.01.2016, <https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/trendy-gospodarcze/10-panstw-azji-otwiera-wspolny-ogromny-rynek/> (dostęp: 18.04.2022).

CCI – Coordinating Committee on Investment; CCS – Carbon Capture and Storage; COC – Code of Conduct; DGICM – ASEAN Directors-General of Immigration Departments and Heads of Consular Affairs Division of the Ministries of Foreign Affairs; SEOM – Senior Economic Officials Meeting; SLOM – Senior labour Officials Meeting; SOMHD – Senior Officials Meeting on Health Development; STOM – Senior Transport Officials Meeting

Rys. 2. ASEANTA w strukturze organizacyjnej ASEAN

Źródło: *Handbook ASEAN Mutual Recognition, Arrangement on Tourism Professionals*, ASEAN, Jakarta 2018, p. 17.

tendencje do podjęcia współpracy z innymi państwami Azji Południowo-Wschodniej. Mimo że pierwsze placówki dyplomatyczne Wietnamu powstały w Bangkoku (Tajlandia) i Rangoon (Burma – dzisiejsza Mjanma), nowo powstałe państwo szukało sojuszników wśród wszystkich krajów regionu. Niestety, okres zimnej wojny nie sprzyjał podejmowaniu transgranicznej współpracy, która dla odradzającego się państwa wydawała się naturalna.

Oceniając przystąpienie Wietnamu do ASEAN, najpierw jako obserwatora w roku 1992, a następnie pełnoprawnego członka w 1995 r. (28 lat po utworzeniu

tej organizacji), należy pamiętać, że pełne zjednoczenie państwa wietnamskiego nastąpiło w roku 1975, a polityczne zmiany na świecie, ukształtowanym dwubieguno-wo po II wojnie światowej, dokonały się dopiero w latach 90.

Wietnam od początku funkcjonowania w strukturach ASEAN aktywnie zaangażował się w działalność tego stowarzyszenia, zwłaszcza że wietnamska polityka Doi Moi¹⁰ sprowadzała się do rozwoju państwa i regionu w oparciu o ultimatywne priorytety pokojowe. Rozmowy chińsko-wietnamskie w Chengdu w 1990 r. i wypracowany plan pokojowy dla Kambodży były jednym z przejawów ówczesnej polityki zagranicznej Wietnamu¹¹. Nie do przecenienia dla odbudowującego się po zniszczeniach wojennych Wietnamu były Forum ASEAN w 1992 r. i Traktat o strefie wolnej od broni jądrowej w Azji Południowo-Wschodniej.

Przystąpienie do ASEAN Wietnamu, który w kontekście pewnych kontrowersji dotyczących związków państw Azji Południowo-Wschodniej z Chinami odgrywał kluczową rolę¹², nastąpiło w momencie stopniowej transformacji gospodarczej kraju z produkcji rolnej na przemysłową i usługi, stając się krokiem milowym ku kolejnym aktywnościom politycznym tego państwa. Były nimi: nawiązanie dwustronnych stosunków handlowych z USA w 2002 r. oraz przystąpienie do Światowej Organizacji Handlu (World Trade Organization) w 2007 r.¹³

Multilateralizacja partnerów, jako efekt polityki zagranicznej Wietnamu od lat 90., przynosi wiele pozytywnych efektów. Wszechstronna współpraca z państwami Azji Południowo-Wschodniej i Azji Wschodniej, a w szczególności z państwami należącymi do ASEAN, stała się priorytetem. Jednak stabilizację regionalną zakłócają: spór chińsko-wietnamski na Morzu Południowochińskim oraz konfrontacyjne zaangażowanie Chin i USA w sprawy tego akwenu¹⁴.

Mimo wielu ambitnych planów wietnamskiego rządu, sprowadzających się przede wszystkim do utrzymania pokoju w basenie Morza Południowochińskiego, wietnamskie przewodnictwo w ASEAN w roku 2020, ze względu na pandemię COVID-19

---

¹⁰ Doi Moi – polityka gospodarcza wolnego rynku przyjęta w Wietnamie w drugiej połowie lat 80. po nieudanych próbach transformacji wzorców radzieckich; zob. A.T. Hoang, *Doi Moi and the Remaking of Vietnam*, „Global Asia Cover Story: Economics, Security & Foreign Affairs in Southeast Asia”, September 2009, vol. 4, no. 3, s. 37–41.

¹¹ M. Pietrasiak, *Wietnam – ewolucja sytuacji regionalnej i stosunki z mocarstwami w cieniu sporu na Morzu Południowochińskim*, „Azja-Pacyfik” 2017, nr 20, s. 162–163.

¹² H.L. Thu, *Vietnam's evolving role in ASEAN: From adjusting to advocating*, Brookings, 11.07.2016, <https://www.brookings.edu/opinions/vietnams-evolving-role-in-asean-from-adjusting-to-advocating/> (dostęp: 20.04.2022).

¹³ K. Vu, *Viet Nam and ASEAN*, „The ASEAN Journey: Reflections of ASEAN Leaders and officials”, October 2017, vol. 1, s. 69–72; P. Ostaszewski, *ASEAN i zmiany polityczno-gospodarcze w Wietnamie, Kambodży i Laosie*, „Azja-Pacyfik” 2010, nr 13, s. 130.

¹⁴ M. Pietrasiak, *Wietnam – ewolucja sytuacji regionalnej...*, s. 173–174.

(m.in. prawie półroczne zawieszenie funkcjonowania biura ASEAN w Dzakarcie), nie mogło doprowadzić do konstruktywnych rozwiązań w tym zakresie¹⁵.

Na tle pokojowych i gospodarczych dążeń Wietnamu w Azji Południowo-Wschodniej i w strukturach ASEAN rozwój turystyki jawi się jako przykład wypadkowej takich działań. Począwszy od wprowadzenia polityki Doi Moi, zdecentralizowano także strukturę turystyki, pomimo utrzymywania VNAT (Vietnam National Administration of Tourism) jako centralnego organu zawiadującego turystyką w Wietnamie. Liczba przedsiębiorstw turystycznych wzrosła z czterech w roku 1990 do 2667 w 2019 r.; wzrost przychodów z branży turystycznej (do 2019 r.) kształtował się na poziomie kilkunastu procent rocznie; zwiększyła się baza noclegowa, a także znakomicie poprawiła się jej jakość. Roczne przychody z turystyki w wysokości około 30 mld USD są najlepszym dowodem na skuteczną politykę, która zmierza do uznania tej branży za integralną część gospodarki państwa¹⁶. W tym kontekście rząd Wietnamu zatwierdził decyzję o rozwoju turystyki do 2030 r., zakładając poziom branży turystycznej w ścisłej czołówce regionu i świata¹⁷. Jednak wieloletni obraz Wietnamu jako państwa mierzącego się przede wszystkim z odbudową zniszczeń wojennych i skutkami wcześniejszej centralizacji gospodarki prawdopodobnie przesądził na wiele lat o braku jego postrzegania jako miejsca atrakcyjnego turystycznie w Azji Południowo-Wschodniej¹⁸.

Niezależnie od przeszkód wizerunkowych udział Wietnamu w strukturach ASEAN związanych z turystyką stawał się coraz bardziej zauważalny. W celu skuteczniejszej współpracy w ramach ASEAN podpisano dwustronne umowy o współpracy w zakresie turystyki z wszystkimi państwami – członkami stowarzyszenia wraz z krótkoterminowymi programami. Wdrożono wspólną promocję turystyki z Tajlandią, Kambodżą i Laosem. Stworzono produkty wycieczkowe wraz z Singapurem i Filipinami, a wspólną turystykę rzeczczą z Kambodżą i Laosem. W 2015 r., kiedy sformalizowano ASEAN Economic Community (AEC), ustalono 12 priorytetów aktywności, wśród których znalazł się rozwój turystyki w regionie¹⁹.

Organizacja ważnych wydarzeń ASEAN w Wietnamie stała się codziennością, gdyż m.in.: Forum Turystyczne ASEAN w 2019 r. odbyło się w Ha Long, NTOs Meeting w 2017 r. w Vinh Phuc, a spotkanie Komitetu Współpracy Turystycznej ASEAN w 2016 r. w Ha Long. Natomiast w roku 2021 spotkania odbywały się zdalnie, z wykorzystaniem platformy internetowej. W turystycznym Forum ASEAN

---

¹⁵ P. Pendrakowska, *ASEAN pod przewodnictwem Wietnamu – wnioski i perspektywy*, Instytut Boyma, 7.10.2020, <https://instytutboyma.org/pl/asean-pod-przewodnictwem-wietnamu-wnioski-i-perspektywy/> (dostęp: 15.04.2022).

¹⁶ W. Moska, *Turystyka w Wietnamie w okresie COVID-19*, Gdańsk 2021, s. 24, 25, 31.

¹⁷ *Ibidem*, s. 37–38.

¹⁸ P. Kugiel, *Polska i ASEAN: w poszukiwaniu nowych rynków w Azji*, „Biuletyn Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych” 2014, nr 2 (1114), s. 1–2.

¹⁹ H.Q. Thang, *Tourism with the Integration...*, s. 189.

w styczniu 2022 r. w Sihanoukville (Kambodża) wzięła udział delegacja z wiceministrem kultury, sportu i turystyki Wietnamu. Przygotowania do tego wydarzenia wskazały na wiodącą pozycję państw zrzeszonych w ASEAN jako krajów uczestniczących w turystyce przyjazdowej do Wietnamu, z czołową rolą Malezji, Tajlandii, Singapuru i Kambodży²⁰.

Po pierwszym okresie przynależności Wietnamu do ASEAN, VNAT zaczęła odgrywać wiodącą rolę w tym stowarzyszeniu. W latach 2020–2021 Wietnam przewodniczył Komitetowi Promocji Turystyki ASEAN, Komitetowi ds. Oceny Zasobów Turystycznych ASEAN, a także kierował monitorowaniem zasobów turystycznych. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Komitetu Rozwoju Turystyki Zrównoważonej oraz Komitetu Monitorowania Zawodowego Turystyki. Ponadto Wietnam stał się w ASEAN głównym kreatorem produktów związanych z turystyką rzeczną, zajmował się wdrażaniem profesjonalnych zasad w branży turystycznej. Był także gospodarzem i głównym realizatorem projektów pt. Budowa i wdrażanie strategii ASEAN dotyczącej udziału społeczności lokalnych i sektora prywatnego w rozwoju turystyki oraz Tradycyjnego Programu Objazdowego ASEAN²¹.

Przyjęcie przez Wietnam nieformalnej roli lidera i kreatora aktywności turystycznej w ramach ASEAN wskazuje na skuteczne dążenia do realizacji wewnętrznej Strategii Rozwoju Turystyki do 2030 r. Przyjęcie założenia o wiodącej roli wietnamskiej turystyki w Azji Południowo-Wschodniej, a także w skali całego świata staje się coraz bardziej realne.

Podsumowanie

Aktualnie Chiny w dalszym ciągu są liderem turystyki przyjazdowej w regionie Azji Południowo-Wschodniej, znacząco wyprzedzając pozostałe państwa tej części świata. Jednak przewaga Państwa Środka nad ASEAN nie jest już taka znacząca, co oznacza, że przyjęta w 2015 r. polityka rozwoju turystyki w regionie zaczęła przynosić zauważalne efekty²².

Rozwój turystyki w państwach ASEAN wynika nie tylko z ich dogodnego położenia geograficznego, lecz z właściwego zorganizowania, zarówno w państwach ASEAN, jak i CLMV (Kambodża, Laos, Mjanma i Wietnam). Mimo symptomów

---

²⁰ *Vietnam will participate in ASEAN Tourism Forum 2022 in Cambodia*, Vietnam National Administration of Tourism, 7.01.2022, <https://www.vietnamtourism.gov.vn/english/index.php/items/16713> (dostęp: 13.04.2022); P. Khanh, *Vietnam to join 2022 ASEAN Tourism Forum in Cambodia next week*, „Hanoi Times”, 11.01.2022, <https://hanoitimes.vn/vietnam-to-join-2022-asean-tourism-forum-in-cambodia-next-week-319740.html> (dostęp: 13.04.2022).

²¹ *Ibidem*.

²² M. Martinus, *Targeting the Tourism Dollar from ASEAN*, „Analysis on Southeast Asia, Yusof Ishak Institute”, 22.03.2022.

wygazszania pandemii COVID-19 powrót do uprzedniej aktywności turystycznej w Wietnamie i innych krajach Azji Południowo-Wschodniej nie jest oczywisty²³. Rola Wietnamu jako kreatora turystyki w ramach ASEAN wydaje się nie do przecenienia, a skomplikowane położenie geopolityczne tego państwa może być dodatkowym argumentem za przejściem roli turystycznego lidera w regionie²⁴.

Literatura

- ASEAN Tourism Forum 2022 officially launched*, „Khmer Times”, 19.01.2022.
- ASEAN Tourism Marketing Strategy 2017–2020, ASEAN Secretariat, Jakarta, September 2017.
- ASEAN Tourism Sector, <https://asean.org/our-communities/economic-community/asean-tourism-sector/> (dostęp: 16.04.2022).
- ASEAN youth 2022 – ASEAN declares 2022 as the Year of ASEAN Youth*, 23.02.2022, <https://asean.org/aseanyouth2022-asean-declares-2022-as-the-year-of-asean-youth/> (dostęp: 16.04.2022).
- Association of Southeast Asian Nations, <https://asean.org/about-us/> (dostęp: 3.04.2022).
- Global Business Knowledge, <https://globaledge.msu.edu/trade-blocs/asean/history> (dostęp: 3.04.2022).
- Handbook ASEAN Mutual Recognition, Arrangement on Tourism Professionals*, ASEAN, Jakarta 2018.
- Hoang A.T., *Doi Moi and the Remaking of Vietnam*, „Global Asia Cover Story: Economics, Security & Foreign Affairs in Southeast Asia”, September 2009, vol. 4, no. 3.
- Kaliński A., *10 państw Azji otwiera wspólny, ogromny rynek*, obserwatorfinansowy.pl, 5.01.2016, <https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/trendy-gospodarcze/10-panstw-azji-otwiera-wspolny-ogromny-rynek/> (dostęp: 18.04.2022).
- Khanh P., *Vietnam to join 2022 ASEAN Tourism Forum in Cambodia next week*, „Hanoi Times”, 11.01.2022, <https://hanoitimes.vn/vietnam-to-join-2022-asean-tourism-forum-in-cambodia-next-week-319740.html> (dostęp: 13.04.2022)
- Kugiel P., *Polska i ASEAN: w poszukiwaniu nowych rynków w Azji*, „Biuletyn Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych” 2014, nr 2 (1114).
- Law C.C.H., Zhang Y., Gow J., Xuan-Binh Vu, *Dynamic relationship between air transport, economic growth and inbound tourism in Cambodia, Laos, Myanmar and Vietnam*, „Journal of Air Transport Management”, January 2022, vol. 98.
- Martinus M., *Targeting the Tourism Dollar from ASEAN*, „Analysis on Southeast Asia, Yusof Ishak Institute”, 22.03.2022.
- Moska W., *Turystyka w Wietnamie w okresie COVID-19*, Gdańsk 2021.
- Nugroho A., Sihite J., *ASEAN Tourism Destination: A Strategic Plan*, „European Research Studies Journal” 2018, vol. 21, issue 3.
- Ostaszewski P., *ASEAN i zmiany polityczno-gospodarcze w Wietnamie, Kambodży i Laosie*, „Azja-Pacyfik” 2010, nr 13.
-
- ²³ P. Scott, *Thinking of Going to Southeast Asia? Here's What to Expect*, „The New York Times”, 10.03.2022.
- ²⁴ C.C.H. Law, Y. Zhang, J. Gow, Xuan-Binh Vu, *Dynamic relationship between air transport, economic growth and inbound tourism in Cambodia, Laos, Myanmar and Vietnam*, „Journal of Air Transport Management”, January 2022, vol. 98; *Tourism in Vietnam*, WorldData.info, <https://www.worlddata.info/asia/vietnam/tourism.php> (dostęp: 18.04.2022).

- Pendrakowska P., *ASEAN pod przewodnictwem Wietnamu – wnioski i perspektywy*, Instytut Boyma, 7.10.2020, <https://instytutboyma.org/pl/asean-pod-przewodnictwem-wietnamu-wnioski-i-perspektywy/> (dostęp: 15.04.2022).
- Pietrasiak M., *ASEAN-6 i ASEAN-4: problemy na drodze do integracji regionu Azji Południowo-Wschodniej*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2008, nr 13.
- Pietrasiak M., *Wietnam – ewolucja sytuacji regionalnej i stosunki z mocarstwami w cieniu sporu na Morzu Południowocchińskim*, „Azja-Pacyfik” 2017, nr 20.
- Scott P., *Thinking of Going to Southeast Asia? Here's What to Expect*, „The New York Times”, 10.03.2022.
- Thang H.Q., *Tourism with the Integration and Development of Vietnam–Southeast Asia*, „International Relations and Diplomacy”, March 2018, vol. 6, no. 3.
- The Chiang Mai Initiative Multilateralization: Origin, Development and Outlook*, „ADB Working Paper”, July 2010, no. 230.
- Thu H.L., *Vietnam's evolving role in ASEAN: From adjusting to advocating*, Brookings, 11.07.2016, <https://www.brookings.edu/opinions/vietnams-evolving-role-in-asean-from-adjusting-to-advocating/> (dostęp: 20.04.2022).
- Tourism in Vietnam*, WorldData.info, <https://www.worlddata.info/asia/vietnam/tourism.php> (dostęp: 18.04.2022).
- Vietnam will participate in ASEAN Tourism Forum 2022 in Cambodia*, Vietnam National Administration of Tourism, 7.01.2022, <https://www.vietnamtourism.gov.vn/english/index.php/items/16713> (dostęp: 13.04.2022).
- Vu K., *Viet Nam and ASEAN*, „The ASEAN Journey: Reflections of ASEAN Leaders and officials”, October 2017, vol. 1.

SUMMARY

ORGANISATIONAL ASPECTS OF INTERNATIONAL RELATIONS IN TOURISM ON THE EXAMPLE OF VIETNAM'S ACTIVITY IN THE ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS (ASEAN)

In 1995, Vietnam became a member of the Association of Southeast Asian Nations – ASEAN, through which, among other things, international relations were regulated with China and the USA. Strengthening ASEAN, with more countries joining the Association and its partners, has influenced the economic development of the region. In this context, tourism has proved to be one of the key sectors of the economy of Vietnam and other ASEAN members, contributing to the competitiveness of Southeast Asia vis-à-vis China.